

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

**ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 382/2011**

**ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Τμήμα ΣΤ'**

**Συνεδρίαση της 27<sup>ης</sup> Σεπτεμβρίου 2011**

**Σύνθεση :**

**Πρόεδρος :** Νικόλαος Μαυρίκας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

**Μέλη:** Παναγιώτης Κιούσης, Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Κων/νος Γεωργάκης, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης και Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Νομικοί Σύμβουλοι.

**Εισιγητής :** Στέργιος Κίκας, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ:** Το με αριθμό πρωτ. οικ. **13815+44599/14.07.2011** έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών (Γενική Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Δ/νση Οικονομικών ΟΤΑ – Τμήμα Περιουσίας).

**ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ:** α) Εάν από τις διατάξεις του άρθρου 32 του Ν.Δ.3958/1959 προέκυπτε υποχρέωση ή διακριτική ευχέρεια έκδοσης απόφασης του συμβουλίου της πρώην κοινότητας Μαζαρακιάς, για την εκποίηση χωρίς δημοπρασία αυθαιρέτως κατεχόμενης έκτασης και



β) Εάν νομίμοποιείται ο νέος Δήμος Ηγουμενίτσας να προβεί στην ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας εκποίησης χωρίς δημοπρασία στην καθολική διάδοχο του εκλιπόντος αυθαιρέτου κατόχου, προκειμένου αυτή να αποκτήσει δικαίωμα κυριότητας επί του ακινήτου, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις των διατάξεων των άρθρων 32 του Ν.Δ.3958/1959 και 28 παρ. 1 του Ν.1080/1980, δεδομένου ότι από το διπλότυπο είσπραξης της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. φαίνεται να έχει κατατεθεί ποσό 71.000 δρχ.(συμπεριλαμβανομένων και των προσαυξήσεων) για την απόκτηση αυθαιρέτης κατεχόμενης κοινοτικής έκτασης.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ' Τμήμα) γνωμοδότησε, ομοφώνως, ως ακολούθως:

## I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Με το με αριθμό πρωτ. οικ. **13815+44599/14.07.2011** έγγραφό του προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του ΥΠ.ΕΣ. (Αριθ. Πρωτ. Γ.Ν.Σ. 4260/19.07.2011), με θέμα «Δυνατότητα ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκποίησης αυθαιρέτως κατεχόμενης δημοτικής έκτασης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 32 του ν.δ. 3958/59, 13 του ν.127/75 και 28 (παρ. 1) του ν. 1080/80», ο Γενικός Γραμματέας του ίδιου Υπουργείου έθεσε το ανωτέρω ερώτημα, το οποίο έχει ως εξής:

**«Α..... 1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν.δ/τος 3958/1959 «Δημοτικαὶ καὶ κοινοτικαὶ εκτάσεις, κατεχόμεναι αυθαιρέτως κατά την ισχὺν του Νόμου, από πενταετίας τουλάχιστον, καὶ καλλιεργούμεναι ἡ δενδροφυτευθείσαι, εκποιούνται ἀνευ δημοπρασίας εἰς τους κατέχοντας αυτάς, δι` αποφάσεων των δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν συμβουλίων, "εγκρινομένων υπό των Νομαρχῶν" καὶ επί καταβολή τιμήματος οριζομένου υπό των συμβουλίων, μετά γνώμην της Επιτροπής του άρθρου 196 του υπ` αριθ. 2888/1958 Νομοθετικού Διατάγματος, περί δημοτικού καὶ κοινοτικού κώδικος.**

*Δια την εκποίησιν των καλλιεργουμένων ἡ των δενδροφυτευμένων εκτάσεων απαιτείται καὶ σύμφωνος γνώμην των Επιτροπών Απαλλοτριώσεων αἵτινες αποφασίζουν μετά ἔκθεσιν των Διευθυντών Γεωργίας περί των κατεχομένων εκτάσεων καὶ της καλλιεργείας ἡ της δενδροφυτεύσεως αυτών υπό των κατόχων».*

2. Σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2 του ΑΝ 344/1968 (Α 71) «Εις ας περιπτώσεις δεν κατεβλήθη μέχρι τούδε εν όλω ή εν μέρει από των υποχρέων, το καθορισθέν τίμημα των εκποιηθεισών, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 32 του Ν.Δ/τος 3958/1959 δημοτικών και κοινοτικών εκτάσεων, καταβάλλεται τούτο άνευ προσαυξήσεων, λόγω μη εμπροθέσμου καταβολής, εντός διετίας από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος εις δόσεις καθορισθησομένας δι' αποφάσεως του Υπουργού των Εσωτερικών. Καταβληθείσαι τυχόν προσαυξήσεις εκπίπτονται εκ του κεφαλαίου του τμήματος".

3. Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 127/1975 (Α 175) «Εκτάσεις του Δημοσίου μεταβιβασθείσαι εις δήμους ή κοινότητας, **δύναται** να εκποιώνται άνευ δημοπρασίας εις τους αυθαιρέτως κατέχοντας, επί τη αιτήσει αυτών υποβαλλομένη εις τον ιδιοκτήτην δήμον ή κοινότητα εντός ανατρεπτικής προθεσμίας ενός έτους από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος, υπό τας προϋποθέσεις και κατά την διαδικασίαν των διατάξεων του άρθρου 32 του Ν.Δ. 3958/1959 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των, περί οριστικών παραχωρητηρίων των κλήρων διατάξεων της Εποικιστικής Νομοθεσίας, κυρώσεων πράξεων τινών του Υπουργικού Συμβουλίου και άλλων τινών διατάξεων».

4. Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 28 του ν.1080/1980(Α' 246) «Δημοτικαί και Κοινοτικαί εκτάσεις περιελθούσαι εις την κυριότητα των δήμων και κοινοτήτων καθ' οιονδήποτε τρόπον, κατεχόμεναι αυθαιρέτως κατά την έναρξην της ισχύος του παρόντος νόμου, από δεκαπενταετίας τουλάχιστον και συστηματικώς καλλιεργούμεναι ή δενδροφυτευθείσαι, **δύναται** να εκποιώνται άνευ δημοπρασίας εις τους αυθαιρέτως κατέχοντας, επί τη αιτήσει αυτών υποβαλλομένη εις τον ιδιοκτήτην δήμον ή κοινότητα εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δυο ετών από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος, υπό τας προϋποθέσεις και κατά την διαδικασίαν των διατάξεων του άρθρου 32 του ν.δ. 3958/1959 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί οριστικών παραχωρητηρίων των κλήρων διατάξεων της εποικιστικής νομοθεσίας, κυρώσεως πράξεων τινών του Υπουργικού Συμβουλίου και άλλων τινών διατάξεων", εξαιρέσει της εις αυτάς αναφερομένης επιτροπής του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος».

5. Σύμφωνα με το άρθρο μόνο, παρ.1, περ.β', εδαφ.ιθ' του π.δ/τος 22/1982 (Α'3) καταργείται ο ουσιαστικός έλεγχος που ασκείται από το νομάρχη επί των



πράξεων των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων και ο οποίος προβλέπεται από την διάταξη του άρθρου 32 του ν.δ/τος 3958/1959 ως "έγκριση".

6. Στη συνέχεια, η ανωτέρω προθεσμία υποβολής της προαναφερόμενης αίτησης επαναφέρθηκε σε ισχύ για δύο ακόμη έτη διαδοχικά από την ημερομηνία ισχύος των νόμων 1491/1984(άρθρο 11 παρ.1), 2130/1993(άρθρο 15 παρ.1) και 3202/2003(άρθρο 33).

7. Οι διατάξεις του άρθρου 28 του ν.1080/1980 έχουν κριθεί ανίσχυρες, ως αντικείμενες στις συνταγματικές αρχές του Κράτους δικαίου και της ισότητας των πολιτών έναντι του νόμου(ΣτΕ (ολομ) 1782/2009, 783/2007 κ.λ.π.).

**Β.** Από τα στοιχεία του φακέλου που σχηματίσθηκε στην Υπηρεσία μας προκύπτουν τα ακόλουθα:

Στην τοπική κοινότητα Μαζαρακιάς (πρώην κοινότητα Μαζαρακιάς) της δημοτικής ενότητας Μαργαριτίου του Δήμου Ηγουμενίτσας, ο Αθανάσιος Μουσελίνης κατείχε αυθαίρετα από το έτος 1949 έως τον θάνατό του (έτος 1999), κοινοτική έκταση 5 στρεμμάτων (μεταβιβασθείσα εκ του Δημοσίου, όπως προκύπτει από το αριθ.1081/11-3-2009 έγγραφο της Ν.Α. Θεσπρωτίας) στην θέση «Μπουκουμάδα», την οποία είχε δενδροφυτεύσει και εντός της οποίας είχε κατασκευάσει οικία και άλλα κτίσματα και είχε υποβάλει την από **15-1-1969** αίτηση για να αγοράσει την εν λόγω έκταση χωρίς δημοπρασία κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν.δ. 3958/59, όπως αυτό προκύπτει την υπ' αριθμ. III/1970 απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων Νομού Θεσπρωτίας, η οποία γνωμοδότησε θετικά υπέρ του αιτήματός του.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω αίτηση αν και αναφέρεται στην απόφαση της ανωτέρω Επιτροπής Απαλλοτριώσεων, δεν βρίσκεται στο φάκελο.

Στη συνέχεια η τότε Νομαρχία Θεσπρωτίας με το υπ' αριθμ. 15393/31-5-1973 έγγραφό της ζήτησε από την τότε Κοινότητα Μαζαρακιάς να της υποβάλει για έγκριση απόφαση του κοινοτικού συμβουλίου περί απ' ευθείας εκποίησης της εν λόγω έκτασης στον κατέχοντα αυτής, γνωστοποιώντας ότι η αξία της εκποιούμενης έκτασης καθορίσθηκε από την Επιτροπή Απαλλοτριώσεων στις **600 δρχ.** ανά στρέμμα.

Η διαδικασία όμως εκποίησης της ανωτέρω έκτασης δεν ολοκληρώθηκε γιατί, όπως αναφέρει στο υπ' αριθμ. 3428/40699/30-7-2010 έγγραφό της η Δ/νση Τοπικής

Αυτ/σης της πρώην Περιφέρειας Ηπείρου, δεν εκδόθηκε σχετική απόφαση του κοινοτικού συμβουλίου και κατά συνέπεια εγκριτική απόφαση του Νομάρχη.

Παρόλα αυτά, από το με αρ. 2289349/1997 συνημμένο Διπλότυπο Είσπραξης προκύπτει ότι είχε καταβληθεί το ποσό των 71.000 δρχ στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., για αυθαίρετη χρήση κοινόχρηστης έκτασης στις **2-12-1997**, δηλαδή μετά από 27 έτη από τη σχετική απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων. Επισημαίνεται ότι από το διπλότυπο αυτό προκύπτει επίσης ότι η καταβληθείσα τιμή ανά στρέμμα διαφέρει από αυτή που καθόρισε η Επιτροπή Απαλλοτριώσεων(600 δρχ \* 5 στρέμματα=30.000 δρχ), δεδομένου ότι αναγράφεται ότι καταβλήθηκε το ποσό των 50.000 δρχ, προσαυξημένο κατά 21.000 δρχ. λόγω μη εμπροθέσμου καταβολής.

Στην συνέχεια η κόρη του εκλιπόντα κα. Ερμιόνη Ακρίβη-Μουσελίνη, με αίτημα που υπέβαλε στο Δήμο Μαργαριτίου στις **13-2-2008**, ζητά την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραχώρησης της έκτασης.

Ο πρώην Δήμος Μαργαριτίου με την υπ' αριθμ. **23/7-5-2010** απόφασή του αποφασίζει την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραχώρησης της έκτασης των **5 στρεμμάτων** σε αυτήν, ως νόμιμης κληρονόμου του αρχικού δικαιοπάροχου Αθανάσιου Μουσελίνη και εξουσιοδοτεί την δημαρχιακή επιτροπή και τον δήμαρχο για την σύνταξη και την υπογραφή του μεταβιβαστικού συμβολαίου, αντίστοιχα.

**Γ.** Κατόπιν των ανωτέρω παρακαλούμε όπως γνωμοδοτήσετε σχετικά με τα ακόλουθα:

α) Εάν από τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν.δ/τος 3958/1959 προέκυπτε υποχρέωση ή διακριτική ευχέρεια έκδοσης απόφασης του συμβουλίου της πρώην κοινότητας Μαζαρακιάς, για την εκποίηση χωρίς δημοπρασία της εν λόγω έκτασης και

β) Εάν νομιμοποιείται ο νέος Δήμος Ηγουμενίτσας, στον οποίο υπάγεται ως δημοτική ενότητα ο καταργηθείς Δήμος Μαργαριτίου, να προβεί στην ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας εκποίησης χωρίς δημοπρασία στην κόρη του εκλιπόντα, ως καθολική διαδόχου του αρχικού δικαιοπάροχου, προκειμένου αυτή να αποκτήσει δικαίωμα κυριότητας επί του ακινήτου, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις των προαναφερόμενων διατάξεων και δεδομένου ότι από το διπλότυπο είσπραξης της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. φαίνεται να έχει κατατεθεί το ποσό των 71.000 δρχ.(συμπεριλαμβανομένων και των προσαυξήσεων) για την απόκτηση αυθαίρετης κατεχόμενης κοινοτικής έκτασης.».



## **II. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Στο άρθρο 28 παρ. 1 του Ν.1080/1980 'Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων της περί των προσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως Νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων' (ΦΕΚ Α' 246), ορίζεται ότι, «(Απ' ευθείας εκποίησις δημοτικών και κοινοτικών εκτάσεων) 1. Δημοτικαὶ και Κοινοτικαὶ εκτάσεις περιελθούσαι εἰς την κυριότητα των δήμων και κοινοτήτων καθ' οιονδήποτε τρόπον, κατεχόμεναι αυθαιρέτως κατά την ἐναρξιν της ισχύος του παρόντος νόμου, από δεκαπενταετίας τουλάχιστον και συστηματικώς καλλιεργούμεναι ἡ δενδροφυτευθείσαι, δύναται να εκποιώνται ἀνευ δημοπρασίας εἰς τους αυθαιρέτως κατέχοντας, επὶ τη αιτήσει αυτῶν υποβαλλομένη εἰς τὸν ιδιοκτήτην δήμον ἡ κοινότητα εντὸς ανατρεπτικής προθεσμίας δυο ετῶν από την ενάρξεως της ισχύος του παρόντος, υπό τας προϋποθέσεις και κατά την διαδικασίαν των διατάξεων του ἀρθρου 32 του ν.δ. 3958/1959 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περὶ οριστικῶν παραχωρητηρίων των κλήρων διατάξεων της εποικιστικῆς νομοθεσίας, κυρώσεως πράξεων τινών του Υπουργικού Συμβουλίου και άλλων τινών διατάξεων", εξαιρέσει της εἰς αυτάς αναφερομένης επιτροπής του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος...», ενώ, στο ἀρθρο 32 του Ν.Δ. 3958/1959 'Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περὶ οριστικῶν παραχωρητηρίων των κλήρων διατάξεων της Εποικιστικής Νομοθεσίας, κυρώσεως πράξεών τινων του Υπουργικού Συμβουλίου και άλλων τινών διατάξεων (ΦΕΚ Α' 133), ορίζεται ότι, «Δημοτικαὶ και κοινοτικαὶ εκτάσεις, κατεχόμεναι αυθαιρέτως κατά την ισχὺν του Νόμου, από πενταετίας τουλάχιστον, και καλλιεργούμεναι ἡ δενδροφυτευθείσαι, εκποιούνται ἀνευ δημοπρασίας εἰς τους κατέχοντας αυτάς, δι' αποφάσεων των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, "εγκρινομένων υπὸ των Νομαρχῶν" και επὶ καταβολὴ τιμήματος οριζομένου υπὸ των συμβουλίων, μετά γνώμην της Επιτροπής του ἀρθρου 196 του υπ' αριθ. 2888/1958 Νομοθετικού Διατάγματος, περὶ δημοτικού και κοινοτικού κώδικος. Δια την εκποίησιν των καλλιεργουμένων ἡ των δενδροφυτευμένων εκτάσεων απαιτείται και σύμφωνος γνώμην των Επιτροπών Απαλλοτριώσεων αίτινες αποφασίζουν μετά ἔκθεσιν των Διευθυντών Γεωργίας περὶ των κατεχομένων εκτάσεων και της καλλιεργείας ἡ της δενδροφυτεύσεως αυτών υπὸ των κατόχων.».



### **III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ**

Από την σύμφωνη με το σκοπό τους ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, συνάγονται τα εξής:

**A.** Ο οικείος Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοικήσεως δύναται να εκποιεί άνευ δημοπρασίας στους αυθαιρέτως κατέχοντας αγροτικές εκτάσεις, οι οποίες ανήκουν σε αυτόν, η δε εκποίηση αποφασίζεται με πράξη του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, στο οποίο και ανήκει η σχετική αποφασιστική αρμοδιότητα, μετά όμως από προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής Απαλλοτριώσεων, η οποία αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας (ΣΕ 1180/1988) και πρέπει να είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένη ως προς το χαρακτήρα της αυθαιρέτως κατεχομένης εκτάσεως ως συστηματικώς ή μη καλλιεργούμενης ή δενδροφυτευμένης, βάσει στοιχείων που προκύπτουν από την προβλεπόμενη από τις ίδιες διατάξεις έκθεση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Γεωργίας (ΣΕ 3632/1999).

Η Επιτροπή Απαλλοτριώσεων, όμως, επιλαμβάνεται μόνον κατόπιν σχετικής εγγράφου προσκλήσεως και συναποστολής σε αυτήν του φακέλου της υποθέσεως εκ μέρους του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και αποφαίνεται περί της κατεχομένης εκτάσεως και της καλλιεργείας ή της δενδροφυτεύσεως αυτής υπό του αυθαιρέτου κατόχου. Κατά συνέπεια, η τυχόν εκδιδόμενη γνωμοδότηση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων χωρίς να έχει προηγηθεί όχληση προς αυτήν εκ μέρους του κατά τα ανωτέρω έχοντος την αποφασιστική αρμοδιότητα οργάνου, δεν παράγει έννομες συνέπειες (ΣΕ 4334/2000).

**B.** Όπως έχει γίνει δεκτό (ΣΕ 5266/1996), τόσον από την γραμματική διατύπωση της διάταξης του άρθρου 28 παρ. 1 του Ν.1080/1980, όσο και από τις συζητήσεις στη Βουλή που προηγήθηκαν της ψηφίσεώς της, προκύπτει ότι η εκποίηση των δημοτικών και κοινοτικών εκτάσεων, στις οποίες η διάταξη αυτή αναφέρεται, δεν είναι υποχρεωτική για τον οικείο Δήμο ή Κοινότητα σε περίπτωση κατά την οποία οι από δεκαπενταετίας τουλάχιστον αυθαιρέτως κατέχοντες έχουν συστηματικώς καλλιεργήσει ή δενδροφυτεύσει τις εκτάσεις αυτές. Μπορεί, δηλαδή, να αρνηθεί ο ως άνω Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης την ικανοποίηση υποβληθέντος αιτήματος εκποίησεως της εκτάσεως σε αυθαιρέτως κατέχοντα ακόμη και σε περίπτωση συνδρομής των προϋποθέσεων εκποίησεως αυτής. Η ως άνω



διάταξη επαναφέρει, όσο αφορά και τη διαδικασία αλλά και τις τιθέμενες προϋποθέσεις, τη διάταξη του άρθρου 32 του Ν.Δ.3958/1959, θέτοντας, όμως, ρητή, σύντομη (δύο ετών από της ενάρξεως ισχύος του νόμου) ανατρεπτική προθεσμία εκκαθάρισης των υφισταμένων εκκρεμοτήτων δια της υποβολής, εντός αυτής, αιτήσεων εκ μέρους των αυθαιρέτως κατεχόντων δημοτικές ή κοινοτικές εκτάσεις. Οι προθεσμίες αυτές παρατάθηκαν για ένα εξάμηνο από της ισχύος του Ν.1205/1981 (άρθρο 19) και για δύο έτη από της ισχύος του Ν.1491/1984 (άρθρο 11 παρ. 1) και επαναφέρθηκαν σε ισχύ για δύο έτη από της ισχύος των Ν.2130/1993 (άρθρο 15 παρ. 1) και Ν.3202/2003 (άρθρο 33 – ΦΕΚ Α' 284/11.12.2003).

**Γ.** Σημειώνεται, βεβαίως, ότι η ως άνω διάταξη του άρθρου 28 του Ν.1080/1980, που είναι εφαρμοστέα εν προκειμένω ως εκ του χρόνου εξετάσεως, το πρώτον, της ουδόλως ή, άλλως, αναρμοδίως υποβληθείσης αιτήσεως εκποιήσεως του προδιαληφθέντος αυθαιρέτως κατεχομένου ακινήτου (σχετ. η υπ' αριθμ. 34/24.04.2009 απόφαση του πρώην Δήμου Μαργαριτίου), σκοπούσα στη διατήρηση συστηματικών καλλιεργειών προς το συμφέρον της εθνικής οικονομίας, κρίθηκε αντισυνταγματική, ως αντικειμένη στις συνταγματικές αρχές του κράτους δικαίου και της ισότητος του νόμου έναντι των πολιτών, διότι προς εξυπηρέτηση του εν λόγω, δημοσίου ενδιαφέροντος, σκοπού, ο νομοθέτης επέλεξε μέσο, ήτοι την εκποίηση χωρίς δημοπρασία καλλιεργουμένων και δενδροφυτευμένων δημοτικών και κοινοτικών εκτάσεων σε πρόσωπα που κατέλαβαν τις εκτάσεις αυτές αυθαίρετα, χωρίς να διασφαλίζεται επαρκώς η λυσιτελής εξυπηρέτηση του σκοπού, κατ' επίκληση του οποίου εισήχθη (ολΣΕ 1782/2009, ΣΕ 471/2010). Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση, η διάταξη αυτή είναι ανίσχυρη και μη εφαρμοστέα ως αντίθετη προς το Σύνταγμα. Εκ της ταυτοσημίας, όμως, της διατάξεως του άρθρου 28 του Ν.1080/1980 και της διατάξεως του άρθρου 32 του Ν.Δ.3958/1959, προκύπτει αντισυνταγματικότητα, για τον ίδιο ως άνω λόγο, και της τελευταίας αυτής διατάξεως.

**IV.** Στην προκειμένη περίπτωση, με βάση το διδόμενο ιστορικό και σύμφωνα με τις ως άνω παραδοχές, προκύπτει ότι το υποβληθέν ερώτημα, ως αναλύεται σε δύο υποερωτήματα, ερείδεται επί εσφαλμένης προϋποθέσεως και τούτο διότι, η με αριθμό III/1970 απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων Περιφερείας Μαργαριτίου εξεδόθη, καθ' ό μέρος αφορά τον Αθανάσιο Μουσελίμη του Νικολάου, κατόπιν της



από 15.01.1969 αίτησης αυτού που υπεβλήθη στην ως άνω Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 12 του Α.Ν.1832/1951 και όχι στην αρμόδια Κοινότητα Μαζαρακιάς, σύμφωνα με το άρθρο 32 του Ν.Δ.3958/1959, η Επιτροπή, δε, αυτή μη νομίμως την εξέτασε σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 32 του Ν.Δ.3958/1959, εφόσον δεν είχε υποβληθεί αίτηση στην παραπάνω Κοινότητα ούτε είχε προηγηθεί έγγραφη πρόσκληση της τελευταίας προς την Επιτροπή. Συνεπώς, η ως άνω γνωμοδότηση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων Περιφερείας Μαργαριτίου δεν παρήγαγε έννομα αποτελέσματα και, κατά τούτο, δεν νομιμοποιείται ο οικείος Ο.Τ.Α. προς λήψη σχετικής, θετικής ή αρνητικής, απόφασης για την εκποίηση ή μη του αυθαιρέτως κατεχομένου ακινήτου, καθόσον προς τούτο θα έπρεπε να ακολουθηθεί εξ αρχής η προβλεπόμενη από τις κρίσιμες διατάξεις διαδικασία.

Εξάλλου, από το με αριθμό 2289349/02.12.1997 Διπλότυπο Είσπραξης της Δ.Ο.Υ. Ηγουμενίτσας προκύπτει η εκ μέρους του Αθανασίου Μουσελίνη καταβολή ποσού 71.000 δραχμών για «αυθαίρετη χρήση κοινόχρηστης έκτασης», όπως αναφέρεται στο ως άνω διπλότυπο, χωρίς καμμία ειδικότερη αιτιολογία ούτε και προσδιορισμό του ακινήτου στο οποίο αφορά. Εκ τούτου, όμως, επ' ουδενί δύναται να θεωρηθεί ως αποδεικνυόμενο το γεγονός της καταβολής του «τιμήματος εκποίησεως» του ως άνω ακινήτου εκ μέρους του αυθαιρέτου κατόχου αυτού, πέραν του ότι, εφόσον δεν είχε ακολουθηθεί η από τις κρίσιμες διατάξεις προβλεπόμενη διαδικασία, η ίση ακαταβολή «τιμήματος» ουδέννομο αποτέλεσμα.

Περαιτέρω, και αν ακόμη ήθελε θεωρηθεί ότι εφαρμοστέες εν προκειμένω, ως εκ του χρόνου υποβολής της, μη διαλαμβανόμενης στα στοιχεία του φακέλου του οικείου Ο.Τ.Α., αλλά μνημονευόμενης απλώς στην με αριθμό III/1970 απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων Περιφερείας Μαργαριτίου, αίτησης εκποίησης, είναι οι διατάξεις του άρθρου 32 του Ν.Δ.3958/1959, θα πρέπει να γίνει δεκτό πως, από τη γραμματική εκφορά των διατάξεων αυτών, οι οποίες εξαρτούνται στην άνευ δημοπρασίας εκποίηση από, μη υποχρεωτικώς εκδιδόμενη, θετική περί τούτου απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, αλλά και εκ του σκοπού της θεσπίσεως των διατάξεων αυτών, δεν προκύπτει δέσμια αρμοδιότητα του οικείου Ο.Τ.Α. προς εκποίηση του αυθαιρέτως κατεχομένου ακινήτου σε περίπτωση συνδρομής των εκεί οριζομένων προϋποθέσεων, καθώς οι διατάξεις αυτές δεν έχουν αποκαταστατικό χαρακτήρα, αλλά αναφέρονται στην τακτοποίηση της περιουσίας των Ο.Τ.Α.,



θεσπισθείσες προς το συμφέρον τούτων και της εθνικής οικονομίας, γενικότερα. Και υπό την αντίθετη άποψη, όμως, ήτοι της εκ των ως άνω διατάξεων προκύπτουσας δέσμιας αρμοδιότητας του οικείου Ο.Τ.Α., η εξέταση του τεθέντος ερωτήματος, κατά το αντίστοιχο σκέλος του, κρίνεται, ενόψει και των ως άνω παραδοχών (παρ. III.A. και III.G), ως αλυσιτελής.

*T  
ομόλυβη  
V*

**V.** Σύμφωνα, λοιπόν, με τα προδιαληφθέντα, στο υποβληθέν ερώτημα, ως προς το δεύτερο σκέλος του, προσήκει η/απάντηση ότι, πέραν του ανισχύρου και ανεφαρμόστου των κρισίμων διατάξεων ως αντιθέτων προς το Σύνταγμα, τούτο ερείδεται και επί εσφαλμένης προϋποθέσεως, διότι η με αριθμό III/1970 της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων Περιφερείας Μαργαριτίου εξεδόθη, καθ' ό μέρος αφορά τον Αθανάσιο Μουσελίμη του Νικολάου, κατόπιν της από 15.01.1969 αίτησης αυτού που υπεβλήθη στην ως άνω Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 12 του Α.Ν.1832/1951 και όχι στην αρμόδια Κοινότητα Μαζαρακιάς, σύμφωνα με το άρθρο 32 του Ν.Δ.3958/1959. Συνεπώς, η ως άνω γνωμοδότηση δεν παρήγαγε έννομα αποτελέσματα, εφόσον δεν είχε προηγηθεί όχληση προς την Επιτροπή Απαλλοτριώσεων εκ μέρους της ως άνω Κοινότητας και, κατά τούτο, δεν νομιμοποιείται ο οικείος Ο.Τ.Α. προς λήψη σχετικής, θετικής ή αρνητικής, απόφασης για την εκποίηση ή μη του αυθαιρέτως κατεχομένου ακινήτου, καθόσον προς τούτο θα έπρεπε να ακολουθηθεί εξ αρχής η προβλεπόμενη από τις κρίσιμες διατάξεις διαδικασία. Περαιτέρω, η εξέταση του ως άνω ερωτήματος, ως προς το πρώτο σκέλος του, παρέλκει ως αλυσιτελής.

## ΕΘΕΩΡΗΘΗ

**Αθήνα 03.10.2011**

**Ο Πρόεδρος του Τμήματος**

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΥΡΙΚΑΣ  
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.**



**Ο Εισηγητής**

**ΣΤΕΡΓΙΟΣ Σ. ΚΙΚΑΣ  
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.**